

Univerza v Ljubljani
Pedagoška fakulteta

Delovna knjižica za pouk Naravoslovja Čutilo: TIP

AVTORICI: Nina Vidic in Ema Zupan

MENTORICA: dr. Mojca Vrhovski

Univerza v Ljubljani

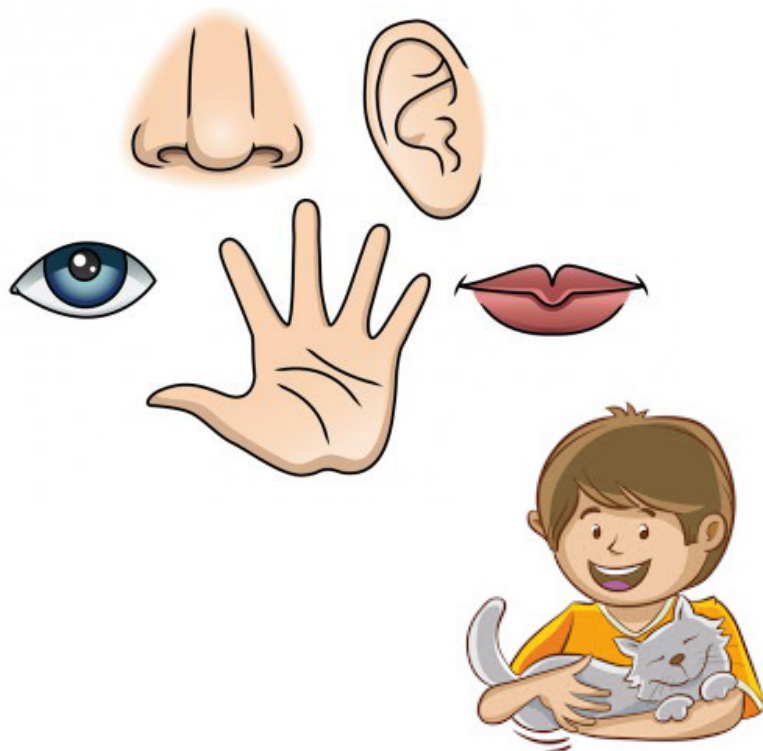
Pedagoška fakulteta

Oddelek za specialno in rehabilitacijsko pedagogiko

Marec, 2020

KAJ OBČUTIM S ČUTILI?

SPOZNAVANJE ČUTILA ZA TIP

Predmet: Naravoslovje
Razred: 4. razred

Delovna knjižica je sestavljena za uporabo pri pouku Naravoslovja v 4. razredu Prilagojenega programa osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom.

Z delovno knjižico si lahko pomagata pri obravnavi tematskega sklopa Človeško telo, natančneje pri obravnavi učne vsebine Čutila.

V delovni knjižici so z barvnimi krogi označeni zahtevnostni nivoji posameznih nalog.

Pri nekaterih nalogah potrebujete konkretne materiale, predvsem predmete iz vsakdanjega življenja. Učencem se naj sprva omogoči delo z materiali ter tipno zaznavanje le teh. Šele nato naj sledi delo s pomočjo delovne knjižice ter priložene pojmovne sheme.

Delovna knjižica omogoča medpredmetno povezavo s poukom slovenščine. ob delu s konkretnimi materiali ter preizkušanjem njihovih tipnih značilnosti lahko posamezne lastnosti opišemo ter s tem posredno vplivamo na širjenje besednega zaklada učencev.

Splošni učni cilji:

- Spoznavajo predmete in snovi z vsemi čutili, z okušanjem, vonjanjem, otipavanjem, gledanjem in poslušanjem.
- Razvrščajo in urejajo predmete, snovi ter pojave.

Operativni učni cilji:

- Učenec se z zaprtimi očmi giblje po navodilih.
- *Učenec samostojno, po spominu nariše del poti, ki jo je doživel s čutili.
- Učenec samostojno izpolni del pojmovne sheme in vpiše posamezne čute k pravičnim čutilom.
- *Učenec samostojno pravilno vpiše posamezne čute k čutilom.
- Učenec samostojno pravilno zapiše vsaj 4 pojme na ustrezna mesta v pojmovni shemi.
- *Učenec samostojno in pravilno zapiše vsaj 4 pojme na ustrezna mesta v delovni knjižici.
- Učenec s pomočjo tipa samostojno priredi par enakih predmetov.
- *Učenec samostojno priredi pare v delovni knjižici.
- Učenec s pomočjo tipa samostojno priredi par enakovrstnih predmetov, ki sta si med seboj različna na otip.
- *Učenec samostojno priredi pare v delovni knjižici.
- Učenec s pomočjo tipa samostojno priredi par predmetov, ki logično spada skupaj.
- *Učenec samostojno priredi pare v delovni knjižici.
- *Učenec samostojno reši nalogi v delovni knjižici.

Standardi znanja:

Minimalni standard:

- Našteti najpomembnejša čutila.
- *S pomočjo tipa prirediti dva identična predmeta.

Temeljni standard:

- Opredeljevati predmete in snovi z vsemi čutili (*s tipom).
- Prepoznati, da je pomembno čutilo tudi koža.
- *Poznati in pravilno uporabiti protipomenke za opisovanje lastnosti predmetov (npr. veliko – majhno).
- *S pomočjo tipa prirediti dva enaka, a ne identična, predmeta.

Zahtevnejši standard:

- *S pomočjo tipa prirediti dva predmeta, ki logično spadata skupaj.

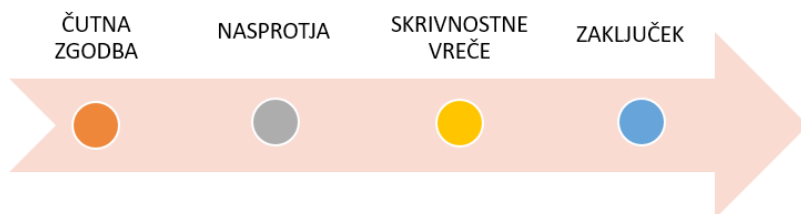
Z * so označeni standardi, ki niso iz učnega načrta.

Dragi učenec!

Pred teboj je delovna knjižica, ki jo boš reševal skupaj z učiteljem. Pri delu boš potreboval pripomočke, ki ti jih bo priskrbel učitelj.

Naj bo tvoje učenje čimbolj zabavno!

POTEK UČNE URE:

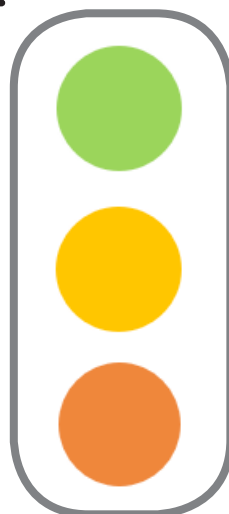

ZAHTEVNOST NALOG:

LAŽJA NALOGA:

TEŽJA NALOGA:

NAJTEŽJA NALOGA:

Slika 3. Potek učne ure (osebni arhiv).

Slika 4. Prikaz zahtevnosti nalog (osebni arhiv).

NAVODILA PRED PRIČETKOM DELA:

Učiteljica bo prikazala pravilen postopek razkuževanja rok. Tvoja naloga je, da učiteljico natančno posnemaš in si razkužiš roke.

Sezuj si nogavice.
Vsi sošolci se postavite v kolono.
Učiteljica vam bo prebrala čutno zgodbo.
Vaša naloga je, da zaprete oči, se primete za ramena in se premikate po razredu po navodilih učiteljice.
Med zgodbo, boste na svojih telesih občutili različne občutke.

PRISLUHNI ČUTNI ZGODBI:

Deček Mark pogreša svojo babico. Zato se je odločil, da se bo odpravil k njej na obisk. Šel bo peš, po gozdni poti, vse do babičine hiše. Na ramena si da nahrbtnik ter se odpravi na pot.

Pot Marka sprva vodi po cesti, nato pa je zavije na travnik. Mark pod svojimi nogami čuti mehko travo, po kateri hodi. Pot nato zavije nižje, do potoka, kjer Mark stopa po rečnih kamnih.

Marku se zelo mudi k babici in zato hodi zelo hitro. Nerodno prestopi potok in z nogami stopi v hladno vodo. Z mokrimi nogami se Mark odpravi naprej. Na robu gozda že zagleda babičino kmetijo, pohiteti mora le še čez travnik.

Na travniku se suši trava, ki jo je dedek pokosil. S posušeno travo dedek nahrani krave, ki so v njegovem hlevu. Marko stopa po posušeni travi, ki ga nekoliko zbada in se lomi, ko hodi preko.

Mark pohiti do hiše babice in dedka. Sonce je zelo toplo, Marku je zaradi hitenja precej vroče. Na obrazu čuti toplo sapo vetra, ki piha mimo njega.

Slika 5. Pot (Nicepng.com, b.d.).

Pri hišnih vratih Mark zagleda babico, ki ga že nestrpno pričakuje. Prihiti k babici, ki ga pogladi po laseh, v dlan pa mu položi majhen predmet.

Le kaj mu je babica položila v dlan? Ali morda ti veš?

1. Kateri predmet si ti dobil v dlan? Zapiši.

2. Nariši tisti del Markove poti, ki se ga najboljše spomniš.

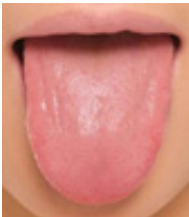

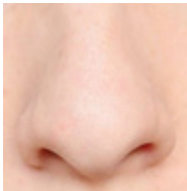
Vpiši pravilne besede za posamezne čute
(vid, okus, voh, tip, sluh).

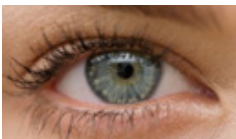
je čutilo za

je čutilo za

je čutilo za

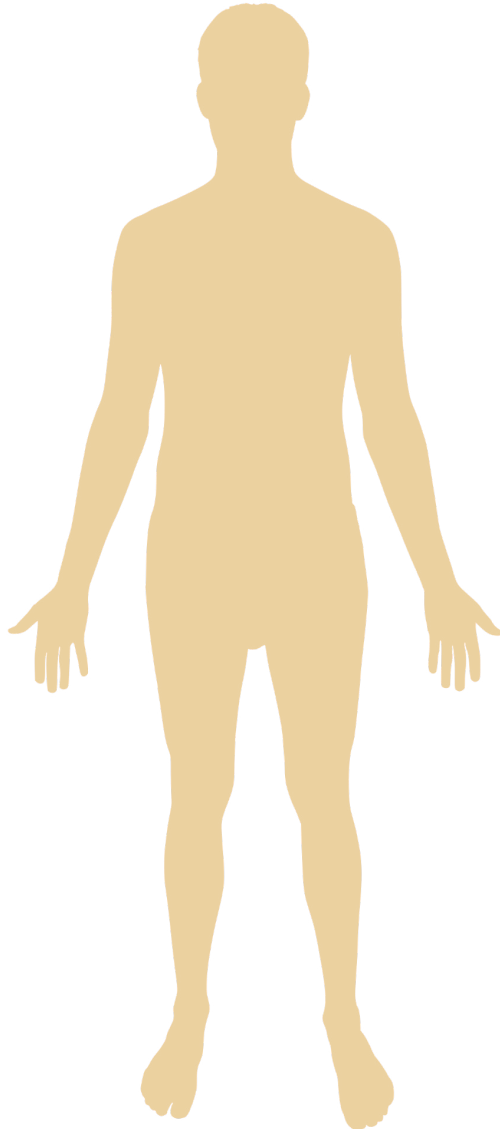
je čutilo za

je čutilo za

Z rdečo barvo obkroži dele telesa, kjer s čutilom za tip (*kožo*) najbolj čutiš.

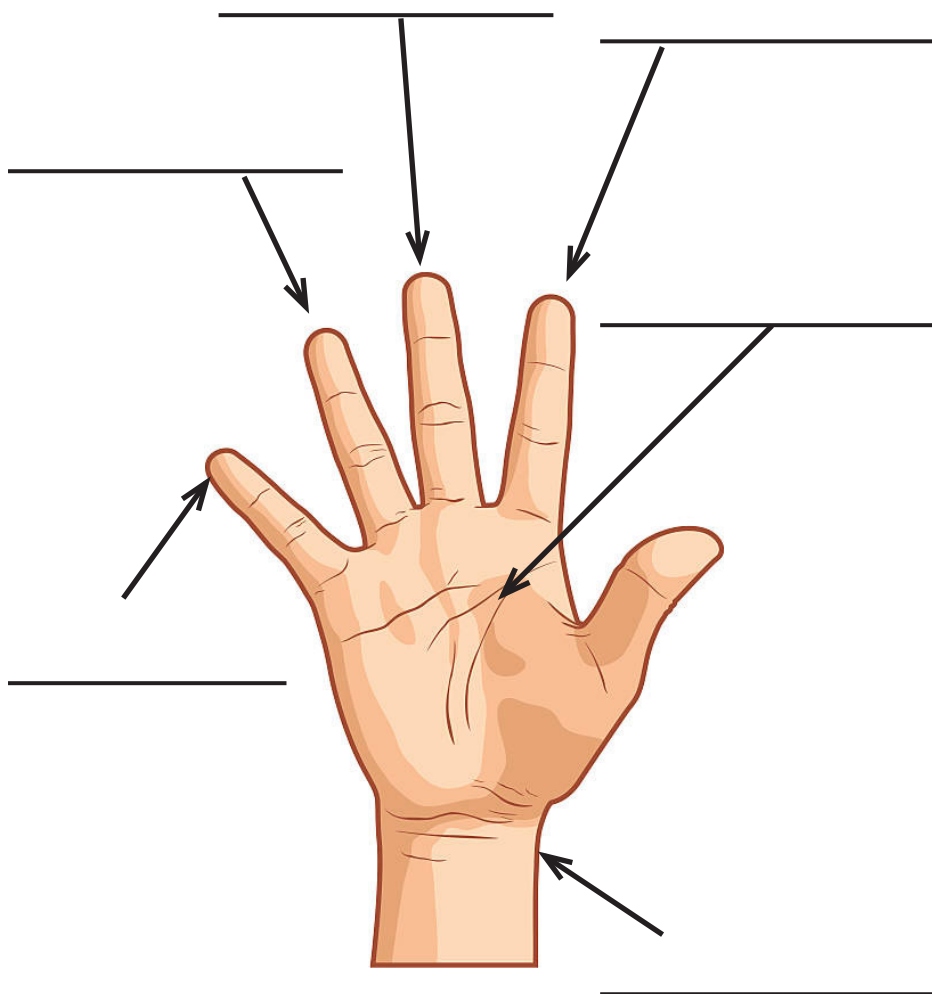

Na črte vstavi ustrezne besede:

KAZALEC ZAPESTJE SREDINEC PALEC

PRSTANEC ZAPESTJE MEZINEC DLAN

Slika 12. Shema človeške roke. (Clipartstation, b.d.).

Predmete (v parih) boš najprej potipal ter šele nato začel z reševanjem v knjižici.
Ko končaš, nadaljuješ s tipanjem predmetov na naslednji strani.

VELIKOST

1. primer: Potipaj par podobnih predmetov.

V čem se predmeta razlikujeta?

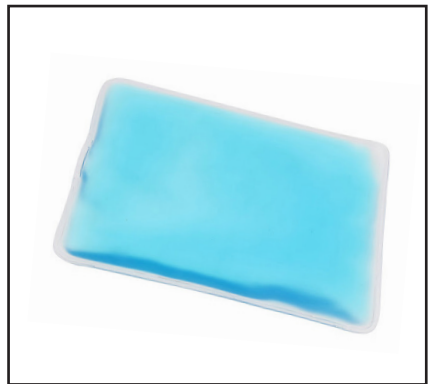

TEMPERATURA

2. primer: Potipaj par podobnih predmetov.

V čem se predmeta razlikujeta?

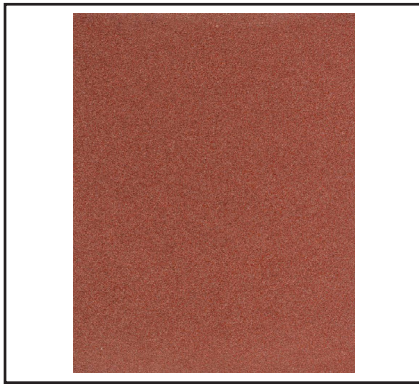

MATERIAL

3. primer: Potipaj par podobnih predmetov.

V čem se predmeta razlikujeta?

10 *Slika 17.* Kos brusilnega papirja. (osebni arhiv).

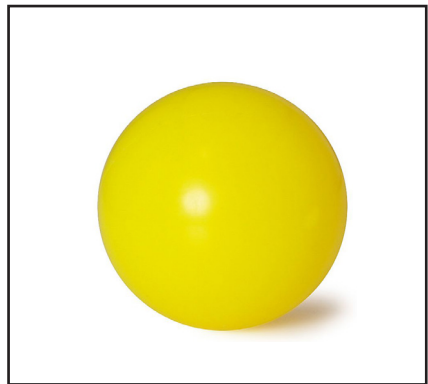
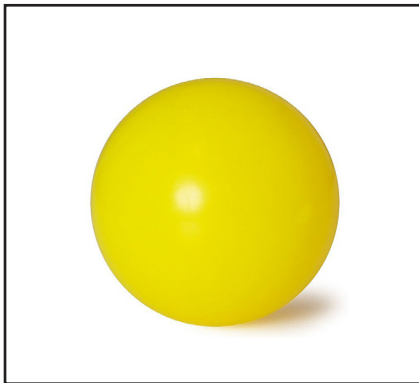
Slika 18. Kos prozorne plastične mape. (osebni arhiv).

MATERIAL

4. primer: Potipaj par podobnih predmetov.

V čem se predmeta razlikujeta?

VLAŽNOST

5. primer: Potipaj par podobnih predmetov.

V čem se predmeta razlikujeta?

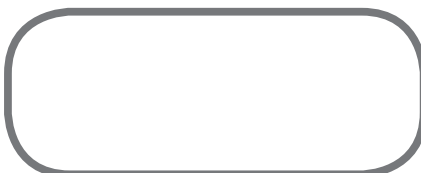
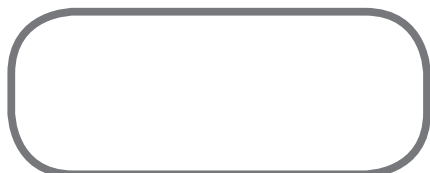
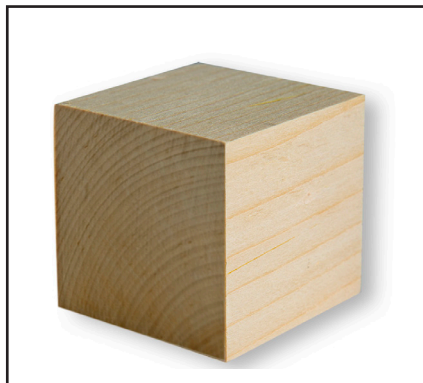

OBLIKA

6. primer: Potipaj par podobnih predmetov.

V čem se predmeta razlikujeta?

PRVA SKRIVNOSTNA VREČA

Učiteljica ti bo prinesla platneno vrečo, v kateri so pari enakih predmetov (npr. dve na otip enaki radirki).

Tvoja naloga je, da zapreš oči, z obema rokama sežeš v vrečo in poiščeš par enakih predmetov.

Ko najdeš par, predmeta izvlečeš iz vreče in pokažeš učiteljici, nato pa poiščeš pare predmetov, ki so spodaj na fotografijah.

Vsak par predmetov obkroži z drugo barvo.

37

36

14

Slika 25 do 35. (osebni arhiv).

Slika 36 in 37. Žoga (Home of Poi, b.d.).

DRUGA SKRIVNOSTNA VREČA

Učiteljica ti bo prinesla platneno vrečo, v kateri so pari nekoliko različnih predmetov (npr. dve na otip različni radirki).

Tvoja naloga je, da zapreš oči, z obema rokama sežeš v vrečo in poiščeš par enakih predmetov. Ko najdeš par, predmeta izvlečeš iz vreče in pokažeš učiteljici, nato pa poiščeš pare predmetov, ki so spodaj na fotografijah. Vsak par predmetov obkroži z drugo barvo.

38

50

Slika 38. Žoga za tenis (Painscience.com, b.d.).

Slika 39 do 49. (osebni arhiv).

Slika 50. Žoga (Home of Poi, b.d.).

TRETJA SKRIVNOSTNA VREČA

Učiteljica ti bo prinesla platneno vrečo, v kateri so pari predmetov, ki sodijo skupaj (npr. ključ in ključavnica). Tvoja naloga je, da zapreš oči, z obema rokama sežeš v vrečo in poiščeš par enakih predmetov.

Ko najdeš par, predmeta izvlečeš iz vreče in pokažeš učiteljici, nato pa poiščeš pare predmetov, ki so spodaj na fotografijah.

Vsak par predmetov obkroži z drugo barvo.

62

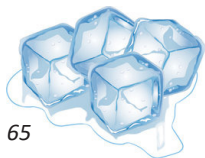
63

Poglej predmete na slikah.

Ali so na otip hladni ali topli?

Vpiši besede v ustrezen stolpec.

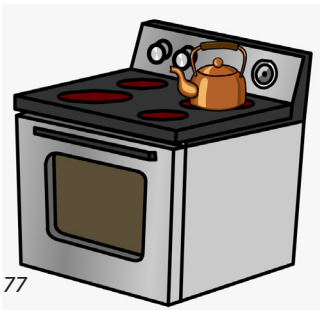
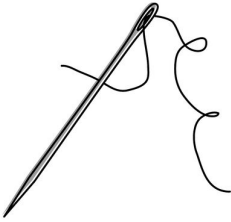

TOPLO

HLADNO

Obkroži predmete, ki se jih dotikamo zelo previdno.

NAVODILA ZA ZAKLJUČEK:

Usedi se na tla, v kolono z ostalimi sošolci.

Učiteljica bo prižgala glasbo.

Tvoja naloga je, da sošolcu pred teboj na hrbet narišeš to, kar slišiš v glasbi.

VIRI SLIKOVNEGA GRADIVA:

- Čutila. (b.d.). Pridobljeno s <https://depositphotos.com/vector-images/five-senses-cartoon.html>
- Deček z mačko. (b.d.). Pridobljeno s <https://depositphotos.com/vector-images/five-senses-cartoon.html>
- Pot. (b.d.). Pridobljeno s https://www.nicepng.com/ourpic/u2q8a9t4a9i1a9q8_meadow-with-path-png-clipart-picture-path-clipart/
- Uho. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.viva.si/Uho-grlo-nos-Otorinolaringologija/13641/8-znanih-in-neznanih-dejstev-o-u%C5%A1esih>
- Jezik. (b.d.). Pridobljeno s <https://njena.svet24.si/clanek/zdravo-zivljenje/5994118a8277f/kaj-vam-jezik-sporoca-o-vasem-zdraviu>
- Nos. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.igl.hr/proizvodi/nos/zdravlje-nosa>
- Oko. (b.d.). Pridobljeno s <https://aktivni.metropolitan.si/zdravje/vam-ok-pogosto-trza-razlog-za-to-je-in-kako-to-nadlogo-odpraviti/>
- Koža. (b.d.). Pridobljeno s <https://sl.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%BEa>
- Shema človeškega telesa. (b.d.). Pridobljeno s https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Human_body_silhouette.svg
- Shema človeške roke. (b.d.). Pridobljeno s <https://clipartstation.com/clipart-of-a-hand-4/>
- Valj. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.amazon.co.uk/Homyl-Cylinder-Percussion-Instrument-Musical/dp/B07DFZ3X2B>
- Vrečka z gelom. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.aliexpress.com/i/4000209328622.html>
- Žoga. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.homeofpoi.com/en/shop/productDetails/Single-MB-49-Inch-125mm-Stage-Contact-Juggling-Ball>
- Lesena kocka. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.craftparts.com/product/3-maple-wood-blocks/>
- Lesena krogla. (b.d.). Pridobljeno s <http://www.hockey4you.at/en/stickhandling-balls/13-wood-ball.html>
- Žoga za tenis. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.painscience.com/articles/tennis-ball.php>
- Ključ s ključavnico. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.dreamstime.com/stock-photo-key-lock-image23805430>
- Sladoled. (b.d.). Pridobljeno s <https://clipart.com/categories/free-clipart-on-a-transparent-ice-cream-cone.html>
- Ledene kocke. (b.d.). Pridobljeno s <https://clipartlook.com/img-169862.html>
- Skodelica čaja. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.clipart.email/clipart/a-cup-of-tea-clipart-55295.html>
- Snežak. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.vectorstock.com/royalty-free-vector/object-snowman-in-3d-vector-17136295>
- Lonec. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.dreamstime.com/illustration/cooking-pot.html>
- Kapa. (b.d.). Pridobljeno s https://www.123rf.com/clipart-vector/winter_hat_wool.html?alttext=1&orderby=2&sti=lq6ezrx13v28ulhcij
- Čajnik. (b.d.). Pridobljeno s <https://clipart.com/categories/clipart-kettle.html>
- Likalnik. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.pinterest.com/pin/675610381577476119/>
- Vtičnica. (b.d.). Pridobljeno s <http://www.cler.com/clipart-wall-outlet.html>
- Plišasti medvedek. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.clipart.email/clipart/needle-and-thread-clipart-71158.html>
- Šivanka. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.clipart.email/clipart/needle-and-thread-clipart-71158.html>
- Vžigalica. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.dreamstime.com/burning-match-stick-illustration-match-fire-vector-illustration-isolated-white-burning-match-stick-illustration-match-image104086394>
- Nož. (b.d.). Pridobljeno s <http://clipart-library.com/chef-knife-cliparts.html>
- Štedilnik. (b.d.). Pridobljeno s https://www.kindpng.com/imgv/iTTwToR_cartoon-ovens-png-stove-clipart-transparent-png/
- Igrača tovarnjak. (b.d.). Pridobljeno s <https://www.clipart.email/clipart/toy-clipart-png-68707.html>

